

Situation som den, der er alle bekendt, at Staten i en Periode af 3 Finansaar sætter 80 Millioner til. Der er en Sygdom, som er alle Svigersønners Skræk, naar den angriber Svigerfædre, thi saa sætte de nemlig Familiegodset over Styr. Det er en Sygdom, som gaar under Navnet af „Gammelmandsødselighed“. Det er en meget farlig Sygdom, naar den griber ind i Familier, men det er i Sandhed ogsaa en overmaade farlig Sygdom, naar den angriber et Samfund eller et Statslegeme. Jeg tror, at der er meget i den nuværende Situation, som i høj Grad opfordrer til Sparommelighed, og jeg holder mig derfor ganske overbevist om, at man ikke for Tiden vil gaa til at gennemføre en saa uhyre kostbar Reform som den halve Retsreform, som blev vedtagen i sin Tid.

Jeg tror derfor ikke, at den ærede Ordfører vil faa Ret, naar han gaar ud fra, at det er en ganske afgjort Sag, at den Albertiske Retsreform staar fast og ikke kan rokkes. Jeg tror, at den Tid vil komme, da den ærede Ordfører vil faa at se, at den ikke kommer til at træde ud i Livet.

Rreinholdt: Jeg maa tillade mig at begynde med en varm Tak til den højt-ærede Konseilspræsident og Justitsminister for den klare Oversigt, han gav over de finansielle Ofre, der ville kræves, naar Loven om Rettens Pleje træder ud i Livet. Jeg tror, at den har sin store Værdi. Jeg hævdede i mit første Foredrag — ganske vist i løse Træk — den uhyre Bekostning, der vilde følge af Lovens Ikrafttræden, men jeg turde selvfølgelig ikke indlade mig paa Enkeltheder. Vi have nu faaet en hel Række af Enkeltheder, udarbejdede af dygtige Mænd i selve Justitsministeriet — de have dog de nødvendige Kilder at øse af —, og det viser sig, at Udgifterne synes at ville blive endnu større, end jeg har forudsat. Jeg er derfor selvfølgelig baade glad og taknemmelig for at have faaet denne, som jeg tror, velbegrundede Vejledning.

Den meget ærede Ordfører ankede over, at jeg havde talt om en Lov, der slet ikke foreligger til Behandling. Tilsyneladende, men egentlig ogsaa kun tilsyneladende, har den ærede Ordfører Ret. Disse 3 Love kalder den ærede Ordfører jo selv for Supplementslove til Loven om Rettens Pleje. Uden dem er Loven om Rettens Pleje et dødt Bogstav, uden dem mangler den Livsgnist. Og naar disse Love staa i saa nøje, ja uløselig Forbin-

delse med Hovedloven, er det naturligt, at man gaar tilbage til denne og udtaler sig om, hvorvidt det er værd at tage disse Love for at give Hovedloven Livsgnist. De staa i en saa uløselig Forbindelse med Loven om Rettens Pleje, at det egentlig undrer mig — men jeg er jo kun Lægmand paa dette Omraade —, at man ikke har taget dem op i selve Hovedloven. De ere en saa integrerende Del af denne, at der ikke kan tales om dem, uden at man tillige taler om den Lov, som de skulle supplere. Det er umuligt andet.

Den ærede Ordfører sagde dernæst, at det i sin Tid forelaa fuldt oplyst, hvilke Omkostninger Retsreformen vilde medføre. Nu have vi hørt, at Omkostningerne i Stedet for de 800,000 Kr., som der den Gang forelaa „fuld Oplysning“ om, ville blive 3 Mill., ja, endog 5½ Mill. Kr. At den meget ærede Ordfører kan kalde det en fuld Oplysning, forbavser mig noget. Men hvad den ærede Ordfører i alt Fald sikkerlig vil indrømme, er, at samtidig med denne Oplysning — selv om den nu havde været nogenlunde korrekt — forelaa der intet om Statskassens betrængte Tilstand, saaledes som den nu staar klar for os alle. Selv om Oplysningerne ikke havde været saa ravgale, som de vise sig at have været, saa vilde dette dog have forandret vor Stilling. Den Gang, da vi troede, at vi havde en trykfinansiell Stilling, kunde man jo dog være lidt tilbøjeligere til ikke at tage det saa overordentlig nøje. Men den ærede Ordfører har allerede ved anden Behandling, hvis jeg ikke hørte fejl, bøjet sig ikke saa lidt for disse Udgifter og i en Replik udtalt, at man jo ikke behøvede at forhaste sig med Gennemførelsen af Retsreformen, man kunde gerne give sig Tid, og han har ogsaa i Dag sagt, at det ikke hastede (*Ordføreren* [Goos]: Det har jeg aldrig sagt!). Jeg sagde: *Hvis jeg ikke hørte fejl.*

Den meget ærede Ordfører imødegik min Udtalelse om Stemningen i den store menige Befolkning overfor Loven om Rettens Pleje og mente, at hvad jeg havde udtalt om Befolkningens Tarv og Mening neppe havde sin Rigtighed, thi saa vilde Vælgerne ved Valgene have valgt Repræsentanter, der indtog en lignende Stilling, som jeg nu tillader mig at indtage. Men hertil skal jeg dog bemærke, at Retsplejen har aldrig været et Valgspørgsmaal, den har aldrig været et Spørgsmaal, der blev oplyst paa Valgtribunerne overfor den store Befolkning. De vare derfor undskyldte for at vælge Repræsentanter, der